

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitór sor 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

JÓKAI.

A magyar géniusz legtükéletesebb szülőjét, a két magyar haza büszkeségét, kire irigyszemmel néz egy világ: készül megünnepelni a nemzet.

Ötven esztendeje teszi lelkünknek kellemesebbé az örömet, ha jóra fordulnak dolgaink s elviselhetőkké a csapásokat, melyek a nemzetet érték. Meleg lelkének hő sugarai bevilágítottak a szenvedések, az elnyomatás sötét éjébe, fényesebbé tették a szabadság napját, s öntötték a lelket a nemzetbe, mikor szükség volt rá.

Mert Jókai, a komáromi fiú, ki együtt ébredt életre a nemzettel, ott volt és ott van mindenütt, ahol szükség van lángelméjére. Nyelvet, irodalmat teremtett, segített talpra állítani a nemzetet, ott volt a csaták viharában, s a bölcsök zöld asztalánál egyaránt.

Nagysága, lelkesedése, hazafisága nem ismerte az önzést, nem az Ent, előtte csak egy volt — a haza.

Ötven esztendeje dolgozik ez a magas, sugar, szép öreg ember, s ötven esztendő munkája, szenvedése, nem birta meggömbölyíteni vállait.

Mint pelyhes állu ifju vette kezébe a zászlót, s ma az élet alkonyán fenn lobogtatja nem kisebb hévvel.

Alig van nálánál nagyobb író alakja a világtörténetnek. Mert érthettek el mások mutatósabb sikereket, boríthattak országokat vérbe, nemzeteket szenvedésbe, gyászba családok ezreit, építhettek maradandó alkotásokat; de mindezek maradandósága csak problematikus az ő dicsőségéhez képest, kinek lánglelke egy világnak világít s nemzetek támadása, nemzetek elmulása nem alterálja azt, mert túl fogja élni az összes klasszikusokat, kinek hagyatékán felépült az ujkori műveltség.

Ime, ez Jókai! Nem látjátok? Nem, mert köztünk él, gyalog jár, úgy öltözik, mint a többi közönséges halandó, azt iszik, a mit más szegény latájner s nem szalad a méltóságok, a kitüntések után.

De micsoda kitüntetés is érhetne egy Jókait, hiszen mellette törpék a fejedelmek, kiktől a rang és a kitüntetés ered. És mégis, kitüntethető valaki, — a nemzet. A nemzet, melyért ötven éve dolgozik, a melyért ontott vért, könnyet és verejtéket, a melyért volt leláncolt rab és futott

a futó betyárokkal, a melyért él, szenved és dolgozik; — az a nemzet kitüntethető őt.

A franciák tudják ennek a módját, megmutatták Lamartine Alphonse-al szemben, hát a magyar ne tudja?

A magyar nemzet ne mondhasza azt a költők költőjének: dolgoztál ötven évig, most pihenj, többet tettél, mint egész generációk, élvezd annak a nemzetnek háliját aggkorodban, melynek munkásságodat áldoztad.

Ünnepelje meg a nemzet Jókait úgy, hogy ez a nemzet ünnepe legyen, de ismerje kötelességének egyuttal a törvényhozás, hogy takarja be azt a szégyenfoltot, mely nemzeti létiinket ékteleníti s mely abban áll, hogy Jókainak, ki egy egész könyvtárt irt össze, ma is nap-nap után dolgozni kell teljes erővel, hogy megélhessen.

Lehet ezt oly imponáns alakban csinálni, hogy még Jókainak se jusson eszébe a habozás, ha valjon elfogadja-e?

Az új szabadka-bajai főispán.

Dr. Vojnits István volt országgyűlési képviselőnek Szabadka és Baja városok főispánjává leendő kinevezetése örvéngzett tény; a kinevezési okiratot a hivatalos lap legközelebbi száma fogja hozni, — miután azon akadályok, melyek a megállapodás tekintetében fenforogtak — s melyekről mi is megemlékeztünk — megszűntek s dr. Vojnits István hajlandónak nyilatkozott a főispáni állás elfogadására. Ennek folytán dr. Vojnits István a hódásági mandátumról, a képviselőház mult szombati ülésén le is mondott; erről értesített már a megyei törvényhatóság, melynek központi választmánya csütörtökön, s hó 16-án fog határozni a hódásági kerületben szükségessé vált választás iránt.

Dr. Vojnits Istvánt, ugyis mint a közügyek jeles harcosát, ugyis mint magánembert sokkal jobban ismeri egész Bács-Bodrogh vármegye közönsége, semhogy hosszas bizonyítgatásra szorulna mily szerencsésnek és örvendetesnek mondható — különösen Szabadka és Bajára nézve — a kormány választása. Dr. Vojnits István, aránylag fiatal kora dacára — még csak 36 éves — ott ahol csak képességére szükség volt, fényes jelét adta kitünő tulajdonainak; kitünt mint közgazgatási tisztviselő, — megyei aljegyző korában,

kiváló népszerűségnek és szeretetnek örvendett mint a hódásági kerület képviselője, — kerülete érdekeit nemcsak méltóan, de odaadó buzgósággal is képviselvén a parlamentben, hol több sikerült s különösen közigazgatási kérdésekben szakszerű és alapos felszólalása általános helyeslésben részesült s megnyerte részére a parlament rokonszenvét, mi által magát a szívesen hallgatott szónokok sorába küzdötte fel; mint a parlamenti közigazgatási bizottság tagja serény munkásságot fejtett ki a közigazgatási reform bizottsági tárgyalása alkalmával, — helyesléssel találkozott propositiókkal járulván hozzá a tervezet tökéletesítéséhez. Előkelő, elegáns modorával, mely a magyar gavallér mintaképévé teszi őt, — mindenkit megnyer, aminthogy biztonnyal megfogja nyerni rövid időn belül Szabadka és Baja város közönségét is. E két helyen épen nem megy új ember számba, hiszen Szabadka szülővárosa, ott van családja, — példányképe a gazdag bácskai gentrynek, — s tőle várják Szabadka kuszált ügyeinek s társadalmi viszonyainak szerencsés mederbe terelését; Baján pedig, hol dr. Vojnitsot legfeljebb mint közigazgatási szakembert nem ismerik, — rövid idő alatt megfogják ismerni e téren is kiváló tehetségét. A kormány eltalálta a két város s az egész vármegye közhangulatát dr. Vojnits István kinevezésével; legyen megengedve nekünk is őt őszinte tisztelettel üdvözölni.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a hódásági szabadalvópárt dr. Lebach László budapesti ügyvédet léptette fel képviselőjelöltnek, ki, mint halljuk, a kerületben idők a választók között. A Lebach-család nagy tekintélye mindenesetre igen jó ajánlólevél a képviselőjelölt ur részére, kinek személyes jó tulajdonságairól s képességéről, azok, akik ismerik a legjobbat állítják. A hódásági szabadalvópárt e helyes választással igen valószínűvé tette a győzelmet. Ellenzéki jelöltben — habár többeket is emlegetnek — eddig tudunkkal nem történt határozott megállapodás.

Lapunk zártakor vesszük Hódásághról a következő táviratot:

Hódáságh, 1893. március 13-án. Vojnits István főispánna neveztetvén ki, ma bucsuzott el választóitól. A nagyhatású beszámoló beszéd után

A „BÁCSKA“ tárcája.

A kora sírók.

— Klopstock. —

Isten hozott szelíd ezüstös hold,
Éjjelnek csendes útítarsa!
Te elsietsz? Maradj, óh, eszmétárs!
Marad, csak felleg szállt el gyorsan.

Csak a tavasznak nyájás reggele
Szébb, mint a bájos nyári éjjel,
Ha fűrtől hull fényes harmatcsepp,
S a domb fölül bíborban száll fel.

Nemes dicsők, im sírók benőtt
Az elmulás komor mohával!
Boldog valék, mikor vételek láttam,
Mint csillog az éj, s derül a nappal!

Carolus.

1848. ÉVI MÁRCIUS 15-IKE ÉS KÖVETKEZŐ NAPJAI ZOMBORBAN.

(Naplói töredék.)

Az 1848. évi február havi események Párisban felvillamozták egész Európát, mindenfelé terjedt a mozgalom és sok helyütt egész az izgatottságig emelkedett. A szabadság utáni vágy felébresztette a népeket.

A roppant szellemi mozgalmat, mely március eleje óta Pozsonyban az országgyűlés közönségében uralkodott, az egész ország figyelemmel kísérte. A nagy reformok, melyek Kossuthnak március 3-iki indítványában foglaltattak, országos mély rokonszenvvel fogadtattak. De seholsem oly élénk lelkesedéssel, mint Pesten, a fővárosban, hol az egész nép élén Petőfy Sándor, Jókai Mór, Irinyi József, Vasváry Pál és Bulyovszky Gyula más lelkes ifjakkal a mozgalom vezetői voltak. Az első összejövetelt az uri utcában levő Privorszky kávéházban

kezdették meg és március 12-én tartották meg az ellenzéki kör termeiben azon népgyűlést, hol Irinyi József 12 pontot formulázott és mint petíciót terjesztett elő.

Ezek voltak:

Mit kíván a magyar nemzet? Legyen béke, szabadság és egyetértés!

1. Kívánjuk a sajtószabadságot.
2. Felelős minisztériumot Budapestben.
3. Évenkénti országgyűlést Pestben.
4. Törvény előtti egyenlőséget, polgári és vallási tekintet nélkül.
5. Nemzeti őrsereget.
6. Közös teherviselést.
7. Az urbéri terhek megszüntetését.
8. Esküdtészeket, képviselőket és egyenlőség alapján.
9. Nemzeti bankot.
10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonákat ne vigyék külföldre.
11. A politikai status-foglyok bocsáttassanak szabadon.

12. Kívánjuk az uniót Erdéllyel.
Egyenlőség, szabadság, testvériség!
Az ifjuság a Privorszky kávéházból kiindulva, utcáról-utára járva, nagy zajjal követelte a 12 pont elfogadását. Március 12-én roppant tömeg gyűlt össze a lakosság minden rétegéből a város ház terén, hol a város tanácsa nyilvános ülést tartott, melyen a 12 pont egyhangulag örömkialtások között elfogadtattak, egy szerszind Szepesy polgármester által aláírva az országgyűléshez Pozsonyba felterjesztetni határozottatott.

Mig ez Pesten történt, nagy és kíváncsi nyugtalanság fogta el az ország vidékeit. A rossz közlekedés miatt a posták legtöbbszörre hetenkint csak kétszer küldettek a vidéki városokba. Így történt ez Bácsvármegyében is, különösen Zomborban, hol március 20-án a megye részéről a követek jelentésének felolvasása és az adandó utasítások kidolgozása céljából közgyűlést tartottak, melyen azonban az egybegyűlteknél távirad nem létében csak sejtelve, de mi biztos tudomása sem volt a történetekről.

Knézy Antal első alispán Rudics József főispánhoz

március 24-én intézett hivatalos jelentésében így írja le egész híven a történeteket:

Mikor a követeknek jelentése az urbériség megszüntetéséről és a sajtószabadság behozataláról felolvasatott, megváltozott rögtön az egész közgyűlés képe, örömrivalgás hangzott fel mindenfelé e hírekre, melyeknek azonnali következtetése volt, hogy egyhangulag a közgyűlés részéről megadott a tiszteteknek (honorariorknak) a szavazási jog, a kik azonnal részt is vettek a közgyűlés tanácskozáiban, melyeknek első tárgya a képviselői rendszer behozatala volt. A hírek mindinkább terjedtek és mindig nagyobb terjedeleme találtak.

A legnagyobb lelkesedés közepette indítványozta Zákó István az újságokból ismert pesti 12 pont azonnali, általánosságban elfogadását, ennek ellenében az ellenvélemény csak megvárni akarta a követeknek erre nézve való országgyűlési jelentését, mire Veres Gábor azon indítványa felett, hogy a közgyűlés azonnal bocsátkozzék-e be a 12 pont elfogadása feletti tárgyalásába? szavazás történt, minek következtében 82 szavazattal 53 ellenében a tárgyalás az országgyűlési követek tudósításainak beérkezéig elhalasztatott.

Másnap, március 21-én, minthogy a főispán a közgyűlésen meg nem jelent, ismét Knézy alispán elnökölt, az ülés megkezdése előtt már a hírlapoknak egész halmaza érkezett, amelyeknek tartalma igazolta a szétterjedt híreket. Az egész városi értelmiség, valamint az egybegyűlt megyei nemesség jelenlétében, a mindig növekedő lelkesültség közepette olvastattak fel a közgyűlésen a bemutatott hírlapok, melyeknek tartalma annyira hitelesnek vétezték, hogy most már Zákó István újból a lelkesedés tetőpontján indítványozhatta a pesti 12 pontnak a vármegye közönsége általi azonnali elfogadását, de a municipiumi jog fentartása mellett, indítványozta egy szerszind a képviselői rendszer behozatalát és a vármegye követeinek eddig adott minden utasításoknak visszavonását, kikötve azonban az uralkodó ház iránti hűség nyilatkoztatását is. Záradékkal indítványozván még azt is, hogy a Pozsonyban időző megyei országgyűlési követek a megye ezen határozatának az országgyűléseni pártolására utasíttassanak.

a kerületi szabadelvű párt dr. Leibach Lászlót kiáltotta ki jelöltjévé, ki programját a választóközönség előtt nyomban nagy lelkesedést keltve, kifejtette.

Ujdonságok.

Iskolai látogatás. Platz Bonifác a cisztercita rend tagja, mint a szegedi tankertület főigazgatója, a napokban Zomborban tartózkodott az állami főgymnázium megvizsgálása végett. A mint halljuk, teljesen meg volt elégedve az intézet ügyeivel. Itt tartózkodása alatt látogatásokat is tett az új főigazgató és 12. énebre Sándor Béla főispánnak volt vendége.

Kinevezés. A zombori pénzügyigazgatóság területén működő zombori adófelsőszámlási bizottság elsőkévé a belügyminiszter Latinovits Pált, helyettes elsőkévé pedig Tarczyai Mórt nevezte ki.

Hírek az érseki egyházmegyéiből. Kápláni minőségben áthelyeztetett: Agyal Béla Dusnokról Bikityre és Kányó Tamás Bikityről Dusnokra.

Kinevezés. Dr. Csírhás Benő polgármester Hanczmann Kálmánt fizetéses városi díjközzé nevezte ki.

Iskolai ünnepély. A kereskedelmi középiskola ifjúsága március 15-én, délelőtt, az intézet helyiségében ünnepélyt rendez. A tárgysorozat a következő: 1. Szózat, éneklés az ifjúsági énekek. 2. Március 15. Költemény Reviczky Gyulától, szavalja Raichl Kálmán III. oszt. tanuló. 3. Emlékezés március 15-ére, írta a felolvasa Brandekker Ferenc III. oszt. tanuló. 4. A ledölt szobor. Költemény Petőfitől, szavalja Ernst Fülöp III. oszt. tanuló. 5. Nemzeti ima, éneklés az ifjúsági énekek. 6. Kik voltak a honvédek? Költemény Tóth Kálmántól, szavalja Paskusz Lajos I. oszt. tanuló. 7. Hymnus, éneklés az ifjúsági énekek. 8. Hunyadi induló, előadja az ifjúsági zenekar.

A polgári anyakönyvek. Arról értesítünk, hogy a polgári anyakönyvek behozataláról szóló törvényjavaslat már teljesen elkészült és az anyakönyvek vezetése az egész országban oly személyekre fog bízni, akik erre törvényes minősítéssel bírnak s a kormány által kinevezetnek. Az összes felekezeti lelkeszei az állami anyakönyvek vezetéséből elvileg kizárattak.

Jegyzői tanfolyam. Hieronymi belügyminiszter, egy régen érzett szűkösgnek megfelelően, az országban nyolc tanfolyamot fog felállítani közepi jegyzők számára.

Kossuth-képek. Szabadságharcunk emléktárgyainak muzeuma Budapesten (Károly-körút 3. szám) tudatja a bármily hazafias ünnepélyeket rendező egyletek és községekkel, hogy szívesen ajándékoz ilyen célokra nyomatott Kossuth arcképekből egy-egy példányt, sőt bérmentve küldi meg azt a kérelmező egyleteknek. Kossuthnak életnagy olajfestésű leghívebb képeiből szép rámásolt egytől 30, 48 és 150 forintért lehet rendelni egy példányt. A ki pedig volt honvéd atyát, vagy meghalt rokonát óhajta életnagy olajfestésű képen birni, annak fénykép vagy kisebb rajz nyomán ugyancsak a fenti árakban rendelheti azt meg az 1848-49. érekllye muzeum rendezőségétől Budapest, Károly-körút 3.

A sorozások eredménye. Befejezték a sorozásokat Zombor városának területére vonatkozólag is. Az eredmény elég jónak mondható. 270 állításra köteleztet jelent meg összesen és ezek közül besoroztak 95 tjoncot (köztük 7 egyéves önkéntest), 17 pórtartalékost és 6 reklámant, tehát mindössze 118 at. Az első korosztályban a behívott 130 állításra kötelezett közül 62 ember vált be, a mi valóban szép arány.

Halálozás. Egy fiatal asszony halálának híre járta be a környéket. Eleteknek még csak a tavaszán állott, szép volt, alig egy esztendő házasa, lelki és anyagi javakkal bőven megáldva — és lettő a virág, még mielőtt teljesen kinyílt volna. Fernbach Péter nagybirtokos 19 esztendő felesége halt meg a napokban. Így szól a gyászjelentés: Alulirottak a rokonság nevében is, fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretet neje, anya, illetve gyermekük és testvérük Fernbach Pálné szül. Weindl Anna f. hó 9-én hosszabb betegség és a halotti végszentségek átlatos felvétele után, álte 19 ik, boldog házasságának 1-ső évében bekövet-

Zákó egész indítványa egyhangú lelkes felkiáltások között fogadtatott el, elrendeltetve egyetemben, hogy a tájékoztatlan köznép kiküldendő bizottságok által világoztatassék fel és nyugtatassék meg, meghagyatván egyzersimind a nemességnek összeírása, a jövő közgyűlés pedig folyó évi május 1-ső napjára Zomborra tüzetett ki.

A tanácskozás közepette megjelent a közgyűlésen Wolf postamester azon hivatalos rendelettel kezében, melylyel a vármegye közönsége értesítettet Batthyány Lajos grófnak magyar felelős miniszterelnökké történt kinevezetéséről, úgy nemkülönbön átnyújtotta Wolf postamester István főherceg nádornak rendeletét a körend és esend fenntartása érdekében hozott intézkedéseiről is. Leirhatlan volt az öröm mind ennek hallatára. Wolf postamester az örömnök kifejezése jeléül a közönség által azonnal a megye táblabírájának neveztetett ki; továbbá a város tanácsa sürgősen megkerestetett, csatlakozzék a város is az örömnünnepben részvételhez, különösen megkérvén a tanácsot intézkedni a még az napi Te Deum tartása és a városnak esti kivilágítása iránt. A város tanácsa örömmel fogadta a megkeresést és még az nap délután 3^{1/2} órákor egész díszben testületileg jelent meg a megyeház nagytermében, honnan azután egyfittesen a megyei közgyűlés tagjaival kitelhető ünnepélyességgel a katolikus templomba vonultak, hol a hálaistenültetlet nagy néptömeg jelenlétében, és kiváltról folytonos éljen kiáltások között megtartatott.

Az esti kivilágítás fényesen sikerült, sűrű néptömeg iepte el fel és alá tolongva az utcákat, lobogó zászlók és az ország zineiben tűndőklő lelkes feliratok díszíteték a ragyogón kivilágított város utcait. A Rákóczy induló lelkesen felharogó hangjai közt nem hallatszott környökkörül más, mint éljen a haza, éljen a király, és éljen a szabadság! Az örömnünnep akkor még általános volt, a szerb kaszinó erkélyén is magyar zászló lobogott, akkor talán még mint a testvériség jelképe. Csak késő éjjel oszlott szét az örömtől rivalgó nép nyugalomra.

Grosschmid Gábor.

kezett gyászos elhunytát. A megboldogult búlt tetemei f. hó 11-én szombaton d. u. 2 órákor fognak a gyász- házából a családi sirboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engedőszó st. mise-áldozat f. hó 11-én reggel 8 órákor fog a helybeli róm. kath. templomban az Urnak bemutatattani. Apatin, 1893. március hó 9-én. Fernbach Péter, férje. Fernbach Zsuzsa, gyermeke. Weindl Mór, Weindl Mórné szül. Fernbach Anna, szülei. Mária, József, Adél, testvérei.

Fegyelmi ügyek. Szabadkán a szabadkai közigazgatási bizottság 4 városi főtisztviselő ellen rendelte el a fegyelmi eljárás megelőző vizsgálatát. Jandek Mátyas fő- és Balogh Károly alveleváltárnok ellen az irattárból nyom nélkül eltűnt két akta miatt és azért, mert állítólag a hivatalos titkokat elárulták. Szigethy József tanácsnok és Ivanits István főszámvéelő ellen pedig azért, mert oly napokra vettek föl napidíjakat, a mikor hivatalos kiküldetésben nem jártak el. A Birkás Lajos, községi bíró ellen érkezett panaszkerénynt, mint fegyelmi vizsgálóra alkalmatlan felretették.

Az ó-kanisai ipartestület statisztikája. Az ó-kanisai ipartestületnek jelentéséből közlik a következőket: Az ipartestületi elljáróság 1892. évben is eddigi irányát követve működött a törvény által kijelölt térer és fennállása eme hatodik évében 2 közgyűlést, 7 elljárósi ülést — köztük 1 rendkívülit — tartott, melyeken 101 jegyzőkönyvi végzéssel ugyanannyi ügyet intéztek el. A jegyzői iródában írásbelileg elintéztett ügydarabok száma 272. Ó Kanisza nagyközség területén 1892. évben képesítéshez kötött mesterséget űző önálló iparos 263 volt, a nem képesítettek közül tagja volt az ipartestületnek 2, tehát összesen 265. És így a tagok száma 38 al több, mint a mult évben. Községünkben képviselve van 40 iparág, hiányzik még 14. Új iparigazolványt váltott 28. Meghalt 3, elköltözött, beszüntette iparának gyakorlását 8 iparos. Testületünk nyilvántartott a lefolyt évben 182 iparos-segédet, 133 iparos, 16 kereskedő tanult. Szerződtetett 61 iparos és kereskedő tanuló, felszabadult 19 iparos és 2 kereskedő tanuló. A tanviszony felbontatott 5 esetben. Az ipariskolát látogatta 150 iparos és kereskedő tanuló. Az ipariskolai bizottság az iparos-segédeknek szakmájukban való tökéletesítése céljából a téli hónapok tartama alatt azok részére, kik rajzolni még nem tanultak, külön rajz-tanfolyamot szervezett, továbbá a községhez közgyűlési teremben délutánonként ingyenes felolvasást tartott. Az ipartestület békéltető bizottsága a lefolyt évben is gyakorolta nemes feladatát, midőn az eléje terjesztett 13 panasz közül 3 esetben kibékítette a perlekedő feleket, 10 esetben pedig érdemleges határozatot hozott, melyek felebbezés nélkül elintéztettek. Az ipartestületnek van készpénzben 485 frt 93 krja, a leltárban fölvevtt tárgyak értéke 112 frt, az ipartestületi ház készpénzbeli alapja 114 frt 38 kr, 1892. évi hátraléka 200 frt. Tehát a testület összes vagyona 912 frt 31 kr. A testület kezelése alatt áll továbbá a táncvigalmak és magánadakozásból begyűlt s az ipartestület betegsegélyző pénztár alapját képező 64 frt 37 kr. Ipartestületi segélypénztárunk alapszabályai éppen a mult hó 18-án érkeztek be a magas kormánytól a megerősítési záradékmal ellátva, s így ez intézmény is nemskóra tetestől.

Kulturmérenői kerületek beosztása. A földmívelésügyi m. kir. miniszter a kulturmérenői kerületeket május hó 1-ére ujából beosztotta. Az ország területén 10 ilyen kerületre oszlak és Bács Bodrogh vármegye, valamint a területen létező összes szab. kir. és törvényhatósági joggal fölruházott városok a VIII. kerületbe osztatnak, melynek székhelye Budapest.

Halálozás. Draganic Adolfiné szül. Herczenberger Vilma, Herczenberger Sándor zombori karmester leánya, Eszéken e hó 6-án rövid szenvedés után meghalt.

Hajó és vashíd. Szerencsétlenül járt a napokban a Dunagözbajzasi társaságunk „Maros” nevű tehergőzöse. Ujvidéken ugyanis e hó 6-án éjjel, amikor különbözőn is ködös volt a levegő, neki ment a vashíd egyik pillérjének. Az ittközés oly erős volt, hogy a hajó több helyen megrepedt. A repedéseken a víz erősen tödült befelé, úgy hogy sietni kellett a hajórákományt átszállítani. Egész nap szivattyúzták a vizet, míg azután part-hoz vonsozhaták a hajót, hol most is javítás alatt áll.

Ujjászervezett zenekar. A Herczenberger Sándorék zenekarában nagy személyváltozások állottak be. Arról értesít ugyanis benutunket a karmester, hogy hozzájuk szegődött Horváth Laci, a ki Budapesten a Racz Pálknak volt a primása; azonkívül a Vadas Ferkó mellé visszajött Boros Franci klarinétos a Kolompárkötől; szekundánul eljött Keszthelyről Horváth Pista, a ki csak a napokban érkezett meg Amerikából. Szóval jó új tagokkal van fölfrissítve a zenekar.

Előadás az artézi kutakról. O-Becsén Halavács Gyula, a m. kir. földtani intézet geológusa az ó-becsei városháza dísztermében március 4-ikén érdekes előadást tartott az artézi kutakról. Előadásában kimutatni parkodott az artézi víz egészséges voltát s több községet említett fel, melyek a nagyarányu halandóság csökkenését csakis az artézi kut egészséges vízének köszönhetik. Ezekből kifolyólag melegen ajánlja az artézi kutak szaporítását, hogy néhány ezer forint időleges megtakarítására végett csak kisebb átméretű vascsövek alkalmaztatnak, mert — miként több példával illusztrálja — ezen csövek a felszálló víz oldó erejének ellentálmni képtelenek, azt idővel — egyiket hamarabb, a másikat később — átlukgatja és így a felszökő víz lassu vagy gyorsabb csökkenéssel teljesen elenyészik, mivel ama oldali nyílásokon szétszivároga a föld felsőbb rétegeibe. Ajánlja a Zsigmondy-féle furási rendszert, mint a legmegbízhatóbbat. Egyebek közt figyelmeztet arra, hogy Ó-Becse, ha 150 méternyi mélységről vizet nem kapna, csak hiábavaló munkát és költséget végezne a furás dr. Elrettentő példaként Szabadka, Zombor és Nagykikinda, hol 4—600 méternyre jár ma már a vizet kutató furó és még mindig nem akadnak olyan medencére, mely a reményelt sikert koronázná. Ó-Becse pedig ugyanazok közt a geológiai viszonyok között lévén, hasonló bajnak van kitéve. Halavács előadását a közönség nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta.

Tanitóképző intézet — bennlakó növendékekkel. A bajai állami tanítóképző intézetet be fogják rendezni olyképp, hogy alkalmas legyen 70 tanuló bennlakására is. Ezért magát az épületet is kibővitik.

Eljegyzés. Pakot Lajos telexkönyvi betétszerkesztő, eljegyzte Szűcs Jolán kisasszonyt, Szűcs Lajos jankováci jegyző leányt.

Sport Palicson. A palicsi tornaversenyek a következő napokon tartatnak meg az aszfalt angol versenypályán: 1893. évi május 1., 11-én, június 1., 29-én, július 2., 21-én, augusztus 6., 13., 15-én, és szeptember 10-én. Különös gond fog fordítani a velociped, uszás és lawn tennis labdajátékra. Az achilleion 60 butorozott szobával fogadja a versenyekre készülő atletákat, kiket három szaktanár oktat.

Egy kuruzsló viselt dolgaiból. Mi is megemlékeztünk már a temerini Milinsky Róza nevű kuruzslóról, a ki sok csunya dolgot vitt már véghez. Most ismét két ilyen esetéről írunk, a melyek csak a napokban kerültek napvilágra. A mult év nyarán történt ugyanis, hogy egy Fuzskó János nevű parasztember arra kényszerítette a reményteljes napokat váró feleségét, hogy vesse alá magát a híres kuruzsló kezelésének; el akarván ezzel kergetni a háza fölött kelepelő golyát. Szerencsére ezuttal nem volt hatása a bevett szernek, avagy tán nem is lehetett, mert a gonosz Fuzskó János — állítólag — megfojtotta az asszonyt, a mi azonban eddig titok volt. Fuzskó elvette amugy balkézre ezután Kovács Katit; itt is fölmerült az az állapot, a melynél Fuzskó a kuruzsló szerével akart hatni az asszony állapotára. Az asszony nem egyezett bele, s a mikor őt fenyegette az ura, följelentette azt. — Egy másik esetet a következőekben adnak elő: Gábor Mátyas jómódú gazda, viszonyt folytatott Dobosi József szemrevaló feleségével. Elhatározták, hogy a férjét, Dobosit, elteszik láb alól. Milinsky Róza 10 frtért adott is erre a célra szert és a szegény Dobosi rövid kinlódás után meghalt. A csapodar asszony azonban csakhamar ismét mátra vetette a szemét, a mit Gábor Mátyas megtudván, levéllyel fenyegette őt, mert attól tartott, hogy ő maga is a Dobosi sorsára jut. A fenyegetésektől megijedt az asszony és úgy akarta eltenni láb alól most már a kelletlen férjét, hogy följelentette őt az első eset miatt. Célt is ért. Most már Fuzskó János is, meg Gábor Mátyas is az ujvidéki ügyésznél búsul.

Halálos harc a bírtok fölött. Revolyerrel és késsel folytatott csata folyt le a napokban Ó-Becsen két, egymással ellenséges viszonyban álló család között s az eredmény két halálos sebesült. Ó-Becsen lakik Györgyey Szabó Mátyas bírtokos, a két felnőtt fiával, Mártonnal és Istvánnal. Ugyanott kiterjedt bírtoka van Gortva Istvánnak. Az utóbbi a napokban a fiával Péterrel együtt egy bírtok átadásánál volt jelen, ahol megjelent a három Györgyey Szabó is. A magát békésen viselő két Gortva ellen revolverrel, késsel és bottal támadt a három Györgyey. Gortva István és Gortva Péter futásnak eredtek. Menekültek a halál elől. A három Györgyey után. Az öreg Gortva nem tudott futni a mezőn, Györgyey Szabó Mátyas utóleré, kezében a felemelt késsel, hogy leszurja. A mint Gortva Péter az atya veszedelmét látta, az életét megmentendő, revolvert rántott elő s a támadóra lött. A golyó Györgyey Szabó Mátysnak a szive alatt furódott a mellébe, áthatott a testen s a háta mögött futó fiának a hasában állott meg. Mind kettő lerogyott s bevégződött a harc. A két sebesült éltben maradásához kevés a remény. A vizsgálatot megindították.

Lakodalomban emberhalál. Az is ritka eset, hogy a násznép összegabalyodjék egymással, a mi pedig a napokban megtörtént O-Verbászon. Paraszt lakodalomban mulattak ugyanis a mikor a jökevő tetőpontjárt érte el, két legény, Frei Lipot és Lohrmann János valami csekélységen összeveszték, miből valóságos harc fejlődött ki. Vagy száz legény ütlegelte egymást s a harc hevében Frei leszurta Lohrmannat. A gyilkost és társait a csendőrség elfogta. A meggyilkolt egy özevgyet s három kis gyermeket hagyott hátra a legnagyobb nyomorban.

Az utolsó fogadás. Nem először fogadott életében Pivár Jásó csantavéri ember. Bűszke ember volt arra, hogy ő még fogadást sohasem vesztett el; akármibe és bármily nagy összegbe is fogadott, mindig nyert. Péntek este is elbizakodva különböző fogadásokat ajánlt a tanyájára látogatóba eljött két szomszédjával, a kikkel csakhamar leült borozgatni. Ivás közben a kissé beaszekurát Jásó bácsinak erőt vet a fogadás szeszély s abba fogadott, hogy 10 liter bort „egyhubján” meg bir inni. Jásó bácsinak e fogadása életébe került, mert másnap mértéktelen ivástól ágán halva találták.

Egy fej káposzta miatt. Ujvidéken Dózsay Istvánné zöldséges kofa egy ütőtte pofon Meló Ferencné mosónő, hogy ez belehalt. Történt ugyanis e hó 7-én, hogy Meló Ferencné elemelt neki egy fej káposztát. Eszrevette ezt a kofa és neki ment Melonának. Szó szó után kerekedett, de úgy kofa módra. És a mikor ez se tudta kielégíteni a vitkédő Dózsayné, kétszer pofon ütőtte ellenfelét. Ez rögtön összeesett és bele is halt. A hatalmas pofont adó kofa különben már 60 esztendő és kofaságának 40 esztendő jubileumát is megtartotta.

Megölte az asszonyt. Gerich (Rudolf) András e hó 8-án Baján letartóztaták. Ennek az volt az oka, hogy ő megölte a vele vadházasságban élő Koller Teréz és aztán — ott hagyva a hullát — elköltözött Bajára. Gerich tagadja tettét, de azért átadták az ottani járásbírósnak.

Városi ügyek.

Kövezések. Zombor szab. kir. város belterületén ezen év folyamán a következő kövezési munkálatok fognak eszközöltetni és pedig: 7926 m² átkövezés, hasított kövekkel; 1966 m² új kövezés hasított kövel és 1792 m² új kockakövezés. Felhívja a tanács a vállalkozni szándékozótakat, hogy ezen munkákra vonatkozó egységes árakkal ellátott ajánlataikat folyó évi április hó 23-áig dr. Csírhás Benő polgármesternél nyujtsák be. A fentemlített kövezési munkálatok folyó évi május hó 1-én lesznek megkezdendők; az építési anyagot a város fogja az építési helyre szállítani. Az árjelési feltételek a városi mérnöki hivatalhelyiségében megtekinthetők.

Közszállítás. A városi tanács a következőket közli: Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint Zombor szab. kir. város részére az 1893. évből eszközöndő kövezési munkákhoz az alábbi anyagok beszerzése szükséges. 40,000 drb 18/18/18 cm. szobbi vagy más hasonmóságú kockakő, 2500 drb 18/18/27 cm. szobbi vagy más hasonmóságú kockakő. Ezen anyagok szállításának biztosítására folyó

Melléklet

1893. évi március 28-án d. kisebb termében zárt ajánlatni. Az ajánlatban az ez rabonként, számokkal és t Felhivatnak a vállalkozni s lalat elnyeréseért bélyegge taikat a vállalkozási össze csatolása mellett Zombor sz nél f. 1893. évi március 2 órájáig beadják, mert a figyelembe nem vétettek. E ajánlatok közötti szabad va ben ha jelen verseny tárgya vezetne, valamennyi beérkező az árjelési feltételek a város gében megtekinthetők. — 100 köbméter homok is.

Művészet

A Bánk-Bán merész munkatársa, a ki különben megírásával bizatott meg, kö önálló kötéttel fog a nyilvános fölívást teszi közre: Hazán érdekességű mozzanatait a merényletet óhajtom oknyom bontani a homályból, mely az előtt Bánk a búsuló; holott rényletet Péter főispán, Tő vezére követte el „in odium Gertrud. Értekezésemben hit fogom mutatni a merénylet- nemzeti visszahatás boszúját.” és Petur Bán — Előleges tájé közönséget, a ki művemet ne kedjék e szándékát velem le fűzött példány ára 70 kr.

Mű- és élővirág, és festészet

Nagyságos Szemző Cége alatt Zomborban, a meleti termekben a zombi 1893-ik évi április hó 23- egybekötött mű- és élővirág stb. festészeti tárgyak kiállítását. 1. Ezen kiállításra el- mű- és élővirágok, virágok csokrok; emalle, majolika arc-, genre- s tájképfestés különben ezen szakmában és termékek. 2. A virágok (csokrok) vázakban, tálcák stb. efféle dendők. 3. A kiállító tárgyak szekrényben is állíthatják az azon az elfogalando tő bejelentési iven külön litem. 4. A kiállított tárgyak nem fizettetik. 5. A kiállítandó tárgy nevével ellátva fogadtatnak. 6. Kűntüntetések, melyek a bíráló bizottság a kiállítás alkalmával fog megállapíttat osztatni: a) művirágokra; b) az élővirágokra; c) emalle és majolika; d) egyéb festmények, és irodalmi termékekre. 7. A bíráló bizottság által meghívandó szakértőktől. 8. A kiállított tárgyak litemi iroda utján eszközölhet az eladási összeg 10%-a a konyecéla fog levonásba nem kiállítási tárgyak netáni elad. 9. A sorsoláshoz az aján az eladandókból néhány tárgy ság is fog vásárolni. 10. A mellékelt bejelentési bizottság titkárahó április hó 16-áig visszazárva. 11. A kiállítandó tárgyaknak f. évi április hó 22-é man, a többieknek már 21-é man kell bekűldetniük. 12. Belépti-díj az első 30 kr., a többin 20 kr.; gyer a díjak felét fizetik. 13. Névre szóló állandó rabonkint 1 frtért lesznek vál. 14. Netáni részletesebb a rendező bizottság titkára, tanár ur teljes készséggel szem. 15. Napirend: Április hó 23-án délelőt tás ünnepélyes megnyitása.

Ezen §. e) pontja után felveendő: A jogérvényesen kizárt tag elveszti az üzlet részben teljesített befizetést és ellene az alapszabályszerű bírságok és az igénybe vett hitelösszeg erejéig a 3. §. értelmében bírói uton eljárando.

Ezen módosításokat okvetlenül szükségesnek tartom, mert az egyesületünk által kitűzött cél sokkal fontosabb, semhogy azzal játékosan üzhessünk.

Már pedig akárhány tisztelt tagtársunk azt teszi, az egyetből vitet egy liter petróleumot 17 krért és a kereskedésből 10—20 frt áru gyarmat- és egyéb árut. Mire való ez? Senki sem kénszerített engemet, hogy az egyesület tagja legyek, de ha már beiratkoztam, tudom és teszem kötelességemet. Az a tag, aki ellenkezőleg cselekszik, nemcsak magát, de tagtársait is megrövidíti, a mi nem helyes.

Kötelességemnek tartottam ezeket a közgyűlés előtt elmondani, hogy alkalmat nyújtsak a tisztelt tagtárs uraknak a teendőik felett gondolkozni és az igazgatói állás betöltése iránt megállapodásra jutni, mert ez az állás üresedésben nem maradhat, én pedig, tisztemet a közgyűlés kezébe, a honnan nyertem, le fogom tenni. Zombor, 1893. évi március hó 12. én.

Ribiczey Ádám,

a zombori fogyasztási egyesület mint szövetkezet igazgatója.

Bittermann Károly könyvnyomdatulajdonos és a szabadkai első könyvnyomda felállítására.*

A jelen századnak majdnem egész első felében nemcsak Bács-Bodrogh vármegyében, de lehet mondani az egész országban nagyon csekély volt a szellemi közélet, de kevesen is érezték annak valódi szükségét. Thugut és Metternich megterelő rendszere mindenütt diadalmaskodott és visszanyomott minden szabad szellemi mozgást. Egy lapnak kiadása, vagy épp egy nyomda felállítása esemény sorába tartozott, azután pedig megtette a censor is a magáét, — úgy hogy csak sok fáradság és nagy erőlködés, valamint hathatós pártfogás útján lehetett csak célhoz jutni és egy lap kiadási engedélyét vagy egy könyvnyomdai privilegiumot elnyerni. Azért is legtöbbször a kérelmezők közül abban hagyták a dolgot és a szellemi pangás maradt mint volt.

De azért voltak egyesek, kik ki nem fáradtak, míg csak célt nem értek. Egyike az ilyen szellemi úttörők közül volt Bittermann Károly szabadkai könyvnyomdatulajdonos, ki megérdemli, hogy megemlékezzünk róla.

Bittermann Károly 1805. évi július hó 13-án Ó-Budán született. Szegény szülőknek levén gyermeke, az akkori idők szokása szerint, a három elemi osztály bevégezése után tanoncok adótt Pestre a Trattner és Károlyi-féle könyvnyomdába, hol is a szedői pályára mutatott legtöbb hajlamot. Tanonc éveinek eltöltése után Bécsbe ment és a Mechitaristák nyomdájában kapott alkalmazást.

Gyors és főleg hibátlan szedési képessége által csakhamar feltűnt. Ezen feltűnő képessége miatt az idősebb szaktársak üldözni kezdték a fiatal szedőt és annyira elkeserítették, hogy helyét elhagyta. Képviselő az üzletből, Németországot járta be, Lipcsében, Drezdában stb. helyütt dolgozván, végre Prágába is ellátogatott. Prágában, hol a Gottlieb Haase-féle nyomdában nyert foglalkozást, huzamosabb ideig működött, — azonban nagy ellensége levén a cseheknek, Bécsbe visszatért, s ott egybekelt Pessák Máriával. De szíve baza vonzotta őt hazájába s szülővárosába, csakhamar a Trattner és Károlyi könyvnyomdában lett ismét alkalmazva, hol 1843. év végéig szorgalmasan dolgozott és a honnan a könyvnyomdai szabadsalom iránti kérvényét a magy. kir. helytartótanácsnál még 1842. évben benyújtotta.

Mielőtt azonban szabadalmi kérvényét benyújtotta volna, előbb az országban egy alkalmas várost keresett, hol nyomdáját előnyösen létesíthesse, ezért beutazta Magyarországot nagyrészt, Budapestet hagyván már ekkor is több tagból álló családját.

A véletlen útját Szabadkán át Zombor felé, Bács-Bodrogh vármegye székhelyére irányítja, melyet — minthogy Zombor a vármegye és a királyi kincstári uradalmak igazgatóságának székhelye volt, egy nyomda felállítására igen alkalmasnak talált, és azért Bács-Bodrogh vármegye akkori főispánjához, id. báró Rudits József urhoz sietett magát bemutatni. Azonban nagy volt meglepetése Zomborban, a vármegye házáat üresen találta és csak az egyedül ott lakó kantine vendéglőse értesítette, hogy a vármegye főispánja ez idő szerint Almás mezővárosában levő birtokán lakik. Sietett tehát Almásra, hol őt oméltósága a töle megszokott előzékenységgel a legszívelebben fogadta és pártfogását neki meg is ígérte. De beszéde folyamán kiemelte, hogy jobb szeretné, ha ezen kulturális vállalat nem Zomborban, hanem Szabadkán, mint a főispán szülővárosában állíthatnák fel, és így abba a helyzetbe jönné: hogy Szabadka sz. kir. városa is pártolná e vállalatot, — biztosítván neki előre is a vármegye munkáit.

* Mutatvány a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat Évkönyvének sajtó alatt levő IX. évfolyamának I. füzetéből.

Oméltósága ezen óhaját a tett követő s így ő most már nem a vármegye, hanem Szabadka szab. királyi városához fordult a könyvnyomda felállítására véget.

Az akkori időben sok nehézséget gördítettek Bécsben a könyvnyomdai szabadsalmak kiadása elé, — de hosszas kérés, utánjárás és kitartás után végre is sikerült azt megnyernie.

A szabadalmi okmány Bécsben a királyi udvari kancellária által lett kiállítva és 1844-ik évi március hó 7-én kelt, és csakis cenzurált iratok nyomtatására engedélyeztetett. E szabadalmi okirat az akkori szokás szerint egy igen díszes, latin nyelvű, vörös bársonyba kötött, vastag arany-zsinórral átfűzött 7 oldalból álló hártypapírra rajzolt, egy nagy aranyozott bronz-tokban függő királyi pecséttel ellátott és ő Felsőleg V-ik Ferdinánd ausztriai császár és király, valamint gróf Majláth Antal és Gály Péter által sajtókezelő aláírt okmány, melynek szövege magyarra fordítva a következő:

„Mi, első Ferdinánd, Isten kedvező kegyelméből Ausztria császára, Magyar- és Csehország-nak, Dalmáciának, Horvát- és Szlavonországnak, Galiciának és Lodomeriának ezen néven ötödik apostoli Királya, Lombárdia, Venecia és Illyria Királya, Ausztria főhercege; Lotharingia, Salzburg, Steierország, Karinthia és Krajna, Alsó- és Felsősziléczia hercege, Erdély nagyfejedelem; Morvaország ögrófja; Habsburg és tiroli gróf stb.

Emlékeztükbe ajánljuk a jelen okmány erejénél fogva mindazoknak, akiket illet, hogy Mi Bittermann Károly hívünknek Felsőgünkhöz intézett alázatos könyörgésére és azért, mert hű alattvalóknak érdekeiről kegyesen és átitály gondoskodni kívánunk, ugyanazon Bittermann Károlynak, mint akit jó erkölcsi különben is ajánlanak, és aki a nyomdászat mesterségében járatos, s e célra elegendő tehetséggel rendelkezik, hatalmunk teljében és kiváló császári-királyi kegyelmünkkel fogva, *csak személyére vonatkozólag*, kegyelmesen megadódnak és megengedőnek találtuk, hogy ugyanazon Bittermann Károly, amíg él, országunkban lakó Hiveink közös javára és hasznára Szabadka szabad királyi városunkban *nyomdatulát állíthasson, fentartthasson és folytathasson, és mindennemű könyvet és művet — azonban minden szerelmé nélkül mások különleges szabadsalmának, amennyiben ezek egyik vagy másik könyvnek nyomására bárkinek vagy bárkinek is külön megadottak — nyomhasson és árulhasson, és ezen célra munkatársakat tartthasson, tanoncokat fölvehessen, ugyanazokat oktathassa és szokás szerint felszabadíthassa; mindazáltal azon feltétel alatt, hogy ugyanezen Bittermann Károly először is tartozik magát fejlettebb nyomdászerekkel ellátni; továbbá semmi más sajtó alá nem adni és nyilvánosságra bocsájtani ne merészkedjék, mint ami az országos törvény-szék, vagy magyar királyi Helytartótanácsunk megszabott bírálatának a maga módja szerint előterjesztett és így annak helyeslése kíséretében nyilvános hitelesítéssel ellátott; azon felül minden évnegyed végén minden fajtájú nyomdai kiadványának öt példányát, melyek közül egy az országgyűlés Karainak és Rendjeinek 1836. évi ápril 26-án kelt alázatos előterjesztésére kiadott királyi rendeletünk következtében a magyar Tudós Társaságnak van számvá, fentebb érintett magyar királyi Helytartótanácsunkhoz beterjeszteni tartozik; végül köteles ugyanazon magyar királyi Helytartótanácsunk által a nyomdászatot illetőleg kiadott vagy kiadandó rendeletekhez mindig szorosán alkalmazkodni, különben jelen kegyünket és engedélyünket neki oda nem szavazzuk, sőt mint előzetes intézkedéseinkkel ellenkezőt, már jelen kegyes szabadalmunkkal előre megvonni kívánjuk; ezért is Nettek minden rendű, rangú, hivatalú, foglalkozású és kiváltságú hű alattvalóinknak, bármiképpen értesültök is jelen leve-lünkről, ezeknek során szorosán parancsoljuk, kegyesen meghagyjuk és elrendeljük, hogy a fentebb emlegetett Bittermann Károlyt az iménti módon engedélyezett nyomdászatának gyakorlásában se hivatalosan, se magán úton semmiképpen zavarni, gátolni, háborgatni és eltítani ne merészeljétek, hanem Ugyanőt az előző módon engedélyezett kiváló kedvezéssel és kegyességgel szabadon, biztosan, megkározítással, alkalmatlanok-dás és akadályozás nélkül élni és boldogulni engedjétek, és azok útján, akiket illet, mindezt érvényesíteni minden módon tartoztok és köteleztettek, éppen ezen, apostoli magyar királyi minőségben használt titkos pecsétünkkel megerősített szabadsalom-levelünk erejénél és tanúságánál fogva, melyet elolvasás után, amint ezennel akarjuk és parancsoljuk, mindenkor vissza kell adni az elő-mutatónak. Kiadta őszintén szeretett hívünk, tekintetes és nagyságos székhelyi Majláth Antal gróf a Szent István Apostoli Király jeles rendjének nagykeresztes lovagja, belső titkos tanácsos, királyi főasztalmester, Zemplén vármegye főispánja, magyar királyi udvari kancellár és Szent*

István jeles rendjének kancellárja, birodalmi szék-városunkban Bécsben, Ausztriában, március 7-én 1844. Magyar-, Cseh- stb. országban való uralkodásunk tizedik évében. Ferdinánd s. k., gróf Majláth Antal s. k. Gály Péter s. k.“

(Ez eredeti okmányt a család erejébe gyá-nánt még most is őrzi.)

Míg kérvénye Bécsben elintézetést nyert, addig ő Budapesten dolgozott, hol legnagyobb gondja volt könyvnyomdájának mikénti felszerelése, mert pénzösszege, melylyel rendelkezett, nagyon szé-rény volt, de kitartása mégis célhoz vezetete.

A m. kir. államnyomdából vett két kiselejtezett fa-sajtót, egyiket az évszám 1836., a másikat 1840. volt a csavarba (Spindl) bevésvé, — Schmidl Károly betűöntő Budapestén pedig 10—12 féle írást, valamint 2—3 féle kizetett és ólom-vonalakat (Linien) öntött, ehhez vágatott magának kétféle fabetűt hirdetményekhez. Ezen felszerelés-sel, valamint a szükséges betű-szekerényekkel és állványokkal elindult többtagu családjával két kocsin Szabadkára. Összes vagyonra megérkezése alkalmával három huszából állott.

Megérkezése után néhány napra az akkori polgármester Szárics Józsefhez ment s magát id. báró Rudits József főispántól nyert ajánlattal be-mutatá, — ki is azon kérdést intézte hozzá: hogy ért-e a böllér mesterséghez? vagyis: tud-e disznót vágni? mert ez — ugymond — télen igen jö-vedelmező mellékkereset Szabadkán. E kérdés ugyan nagyon lehangolta, — de azért el nem csüggedt, — mert Szabadka városa azonnal adott neki némi csekély megrendelést. Fokrol-fokra mindig több és több lett munkája, úgy hogy 1846. évben Gottlieb Haase Söhne cégtől Prágából már egy vas kézi-sajtót is hozott.

Az 50-es években pedig vett Heckenaszt Gusztáv könyvnyomdájából Budapestén egy kise-lejtezett gyorsajtót, de csakhamar túladott rajta, mivelhogy igen gyorsan készültek el azon a meg-rendelt munkák, emberei pedig azután télenül állottak, így ismét kézisajtót dolgoztatott élte végéig, a midőn is 1869. évi május hó 29-én őt a halál hozzátartozói, számos ismerői s barátai köréből, mint Szabadka sz. kir. város törvény-hatóságának bizottsági tagját kiragadta.

Számos adoma maradt a mindig jókedvű öregről hátra, itt csak azt jegyezzük meg meg: hogy az 1848—49. években mint a Szabadkán fenállott polgári őrségnek egyik tagja szolgálta hazáját és résztvett a szerbek visszaveretésében a kaponyai ütközetben. A szabadságharc lezajlása után pedig számára is megnyiták Temesvár vá-rának kazamátját, hol 6 hétig fogva volt lázító nyomtatványok készítése miatt. Szenttamás bevételéről nyomtatványa pedig mai nap is látható s olvasható a budapesti 1848-as kiállításon az egyik ajtófélfán.

1849. év nyarán elvesztette első nejét, ki után 5 gyermeke maradt. Az 1851. évben másodsorú nősült, nőül vévén Speizer Erzsébetet, kivel 6 gyermeket nemzett. Vendégszeretete vá-rosszerte ismeretes volt. Halála rövid betegeske-dés után következett be.

Bittermann Károly szerény polgár ugyan, de mintája volt a becületességnek és a polgári és társadalmi éretnységnek, mellette hazaszeretete és ernyedetlen munkássága példás volt, azért meg-érdemli, hogy megemlékezzünk róla. — — r.

A kolera.

A magyar királyi belügyminiszter következő nagyfontosságú körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz.

Minthogy a hazánkban ez időszerint teljesen megszűnt kolera azon körülmény folytán, hogy Oroszországban még mindig nem szűnt meg teljesen, nálunk is megújulhat, kiterjedésének megakadályozására s terjedésének mentől szű-kebb határok közé szorítása okáért, de az ország közegészség-ügyének általános javítása végett is szükségesnek tartom a következőket elrendelni.

1. Mindenekelőtt a legerélyesebben intézkedjék a vármegye közönsége, hogy a köztisztaság előmozdítására és folytonosan fentartassák. Névszerint pedig ügyeljék arra, hogy az utcák, lakások, udvarok, a közhelyek tiszták legyenek, városokban az árnyékszékek és pöcögödrök kora-tavasszal kitisztíttassanak s a városok szemétdödreinek tartalma hetenkint kihordassák. Falukon a trágya utcára s nyilvános helyekre le ne rakassék s az udvarokon a kutaktól lehetőleg távol elhelyeztessék.

Miután falukon a kutakhoz itatásra járó marha ana-k környékét sárra tapossa, ennek megakadályozására a kutak közvetlen környéke, a hol arra való kavics van. kikavicsolandó, a hol pedig kavics nincs, kövel vagy téglával kiburkolandó.

A közönségeket átfutó utak sáncai kitisztítandók s ezek vizeinek állandó lefolyása biztosítandó.

A nyilvános helyeken, mint községházak, iskolák, vendéglők, kávéházak, korezmák, vasuti indóházak és hajóállomások árnyékszékéi éber figyelemmel kiserendők. Kiválóan tisztán tartandók és a legolcsóbb s aránylag igen jó fertőtlenítő szerrel, a méztejvel (egy kiló oltatlan mézhez apródnokit négy kiló vizet adva s így a mézet megoltva, sűrű méztejét kapunk) rendszeren fertőtlení-tendők.

A köztisztaságnak egyik igen nagy hátránya az, hogy falukon nincs árnyékszék s a nép még ott sem érzi annak szükségét, a hol anyagi körülményei ilyenek fel-

állítását minden nehézség nélkül elrendelem, hogy azon vidéke-ken, ahol a lakosság nem árnyékszék felállítására a kellő árnyékszék felállítására a kötelezze, a hol pedig a nép egyelőre ki nem vethető, legal-gylen e célra saját külön gő-ferőtleníteni való együtt legy-

2. Hogy a lakások leve-gőtlenítők, hogy falukon legyen, minden lakás helyi-következetes erővel igyekezz-tására.

3. Kiváló gondját képe-zes tisztá ivóvíz. Városokban faluban pedig minden kut vas-krel birjon, hogy senki saját ve-derbe be ne mártassa. Nál-szigorosan eltilandó. A hol a lakosság ivásra vagy főzésre-trágyalének a patakokba való-hető. Hol lassabban folyó, va-gy vízét használják italul, ott na-ásatását rendelje el a vármeg-egy mire a melegebb évszak-beálltával veszélyessé válható-gyének, mert bármennyire ros-lyütt a kutak vizét, mégis ts-használmi szövet álló víz, a szerves anyagok rothadnak.

Mocsaik vidékeken, hol a- valamint ott, hol nagyobb fo-ly a víznek használat előtt fel-tisztázása ajánlandó. Egyszer-új hordó ajánlandó, melynek-gatva s mely e felett tisztá k-réteggel van megtöltve. Csak-kívül tisztán tartandók s a víz-homok és faszén gyakran kin-

Nagyobb városok figyel-m külön fogom felhívni.

4. A piaci rendőrség fok-landó úgy az élelmi cikkeket elő-sával foglalkozó üzletek felleg-

5. A vendéglők, kávéháza-meghatározása iránt a viszony-vedjék.

6. Éber figyelem tárgyat-mészárszékek, hogy azok min-l Vágóhidakon a bus lemos-tilos s ezért, a hol a vágóhíd-ilyenek ásatása azonnal elren-e

7. Városokban, de kisebb-űznek, a műhelyek rendszeri-egetés feltételeinek. Ezeket h-tassa meg, és a talált rendellen-s a legszigorúban intézkedjék.

8. Rendkívüli fontossággal-dos felügyelete Ezek nyilvántar-örizendők.

9. Intézkedjék a vármeg-nyagob 1000 lakoson felüli kö-béreltessék alkalmas helyiség-lye helyezésére, kisebb község-ek-ben ház kijelölve, a melyben az-betegeket elhelyezni lehessen-é hogy e helyiségekben a kellő-ápolási személyzet szükség este-

10. Ott, hol gyógyszer-tár-venitő szerek áruló üzlet ninc-s, hogy oltatlan méz a község-há- hogy szükség esetén azt, illetve-ferőtlenítésre használni lehessen-

A forró gőzöl való fertö-legbiztosabb fertőtlenítő módok-e előállítását készülék segédelmé-vel ható végre.

Nagy fémborgás (üst) föl-zünk, hogy ennek karimája az üst-bezárja. A hordó also fenekét sz-másik felül álló fenekét kivessz-d fedjük be a hordót. A hordó-t szánt tárgyakat, (ne nagyon ósz-félig-kétharmadig vízzel megtét-rakunk. A hol az üst a hordó-n körülkötjük, hogy a hordót val-a viz erősen forr, gőz támad, a hordó lyukain, a hordóban fek-hordó fedője alól erősen előtör-

1/2—3/4 óráig kell felül a gőz-öt leemelhetik, a tárgyakat kisz-e-léttetik. Ezután a hordót csakham-lehet megakadni, s a desinfiálást

A hol lokomobil vagy lok-esátható gőz (felülről!) valam-hordóba, a melybe a fertőtlení-t-tuk; de ne feledjük, hogy a gőz-beáramodni s a szekrény, hord-járni, hogy a fertőtlenítés valóban-rényből, hordóból ép oly erő-sforró gőznek, 1/2—3/4 óráig át, am-belebecsátjuk.

Gőzzel desinfiálhatjuk a m-mosható ruhát, a vánkásokat, a m-matracszőrt, paplanokat, pokróc-írásokat, leveleket stb. Ellenben-ficiálni (mert megromlik) a bór-dolgokat.

11. Járványkor, járvány-mentes időben is a közegészség-vo-si segély közlése; legyen t-kezőségének, hogy az üresedés-orsói állások betöltessenek. S h-ko nem kaphatók, szükség este-lessek, szólítsa fel most újból a-összes, sem hatóság, sem községi-levő magán orvosokat, hogy ki-napidij (szigorúknak és sebész-é visszautazás költségeinek megtér-tatása és az 1876. XIV. t. c. 87-maradó családjának részére bizto-s-szükség esetén járványorvosi állás-zékét 3 külön kimutatásban a sze-egész országban, vagy csak a to

Pályázati hirdetés.

Káty községében leköszönés folytán üresedésbe jött és évi o. ért. 320 frt fizetéssel javadalmazott 2 lovas és évi 220 frt fizetéssel javadalmazott 1 gyalogos rendőri állásra ezennel pályázat hirdetik.

A község által meghatározandó egyenruhát, úgy lovát és a felszerelést a rendőr saját költségén köteles azonnal beszerezni, míg a kellő fegyverzetet a község által fog ellátni.

Felhívhatk tehát az ezen állást elnyerni óhajtok, miszerint a községi rendőrség szervezéséről szóló és a törvényhatóság által jóváhagyott szabályrendeletben megkivántató kellékeknek teljesen megfelelő bizonyítványokkal felszerelt igazoló kérvényüket folyó évi március hó 15-éig az alulírott községi elüljárásnál nyújtsák be.

Kelt Kátyon, 1893. évi március hó 1-én.
Szaich Gyula, Dobanovacszy Száva,
jegyző. 2-2 bíró.

Heindhofer Róbert Zomborban.
Kell Alejos-féle
Padlózat-fénymáz
(Glasur)
Beosból
legkiválóbb, mázoloszer puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.,
1 kis palack ára 68 kr.
Viaszk-kenőcs
legjobb és leggyorsabb becsiszoló szer kemény padló számára, 1 kőcsőg ára 68 kr.
Mindenkor kapható:
Heindhofer Róbertnél Zomborban.

1461. szám.
kig. 1893.

Pályázati hirdetés.

Vilova községben üresedésben levő községi szülésznei állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi március hó 28-áig okvetlenül nyújtsák be.

A szülésznei évi javadalmazása 90 frt.
Kelt Titelen, 1893. évi március hó 4-én.

Ifj. Szemző János,
szolgabíró.

3-2

2721. sz.
tkvi. 1893.

Arverési hirdetés.

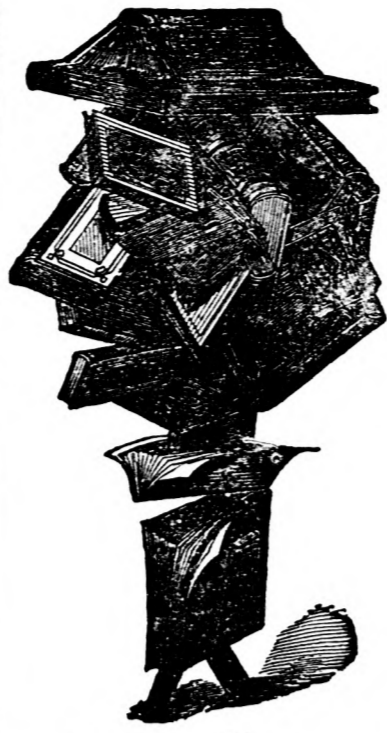
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy idős Anajcsits Mladen végrehajtható Anajcsits Ráda és ifjabb Anajcsits Mladen végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíró) területén lévő, Ó-Szapár község határában fekvő, az Ó-szapári 753. sz. tjkvben foglalt Anajcsits Ráda és ifjabb Anajcsits Mladen nevére álló 784. hr. 779. ö. i. sz. ház és 411 ö. beltelek és kertre nézve 449 frtban és a 200 ö. ténnyagságu 2483 hr. sz. szőlőre az árverést 142 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi május hó 25-ik napján délelőtti 10 órakor Ó-Szapár községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becserének 10%-át vagyis 44 frt 90 kr., 14 frt 20 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1893. évi február hó 22-én.
A zombori kir. törvényszék mint telekk. hatóság.

Ráios Lyubomir,
kir. trv. bíró.

3-2

SCHÖN ADOLF

könyv-, papir- és zeneműkereskedésben.

A kik a fentiekben alapos oktatást óhajtanak nyerni, ugyanott jelentkezhetnek.

4769. sz.
tkvi. 1893.

Hirdetés.

Gákova községnek telekkönyvi betétei az 1886. évi XXIX., 1889. évi XXXVIII. és 1891. évi XVI. t. c. cikke értelmében elkészítették és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tétetik közre, hogy:

1. mindazok, akik az 1886. 29. t. c. 15. és 17. §-ai alapján — ide értve a §-oknak az 1889. 38. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítései is — valamint az 1889. 38. t. c. 7. §-a, úgy végül az 1891. évi 16. t. c. alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket; azok pedig, akik valamely teherterheléssel átvitelének az 1886. évi 29. t. c. 22. §-a, illetve az 1889. évi 38. t. c. 15. §-a alapján való mellőzést megtagadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1893. évi szeptember hó 18-ik napjáig beszárólag a telekkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18. §-ai eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítését is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzetése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1893. évi szeptember hó 18-ik napjáig beszárólag a telekkönyvi hatóságához benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik a fentebbi 1-2. pontban körülírt esetekben kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, az e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatóságához hat hónap alatt, vagyis 1893. évi szeptember hó 18-ik napjáig beszárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

4. Minthogy a „Mittlere Gasse“, „Haupt Gasse“, „Béhreger Gasse“ nevű utak és a volt urbéresek közös legelője között elterülő beltelek fekvő 231-260 tkvi helyr. számú ingatlanokra vonatkozólag a telekkönyvi betétek szerkesztése tárgyában a kir. igazságügyi miniszter 1892. évi 26612. sz. alatt az 1889. 38. t. c. 35. §-ának 5. pontjában nyert felhatalmazás alapján elrendelte, hogy az ezen telekkönyvi részleteknek együttréve megfelelő 200-222. és 261-296. kataszteri helyr. számú ingatlanok részleteként nem azokkal a telekkönyvi helyr. számú ingatlanokkal azonosítandók, melyek azoknak a telekkönyvi és kataszteri térképek egybevetése szerint felelnek meg, hanem azokkal, melyek azoknak a helyszínelésről volt birtokállapot szerint megfelelnek; és a betéteknek és telekkönyvi betétek ezen azonosítás alapján készítettök; a birtokrészletekre bejegyzett nyilvánkönyvi terhek pedig a betétek szerkesztésekor azokra a részletekre viendők át, amelyek az illető tulajdonos részére a helyszínelés foganaosított azonosításhoz képest jegyezettek; ennél fogva mindazok a telekkönyvi érdeklettek, akik a telekkönyvi betéteknek ekként történt szerkesztése által nyilvánkönyvi jogukat bármely tekintetben sértve vélik, ezennel felhívhatk, hogy e részben felszólalásukat a kir. telekkönyvi hatóságához intézve hat hónap alatt, vagyis 1893. évi szeptember hó 18-ik napjáig beszárólag szintén adják be, mivel ellenesben az említett bejegyzés véglegesnek tekintetvén, a betétek ebbeli tartalma csak a harmadik pontban meghatározott módon és az ugyanott megállapított jogkövetkezéssel támadható meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság Zomborban, 1893. évi március hó 6-ik napján.

Ráios Lyubomir,
kir. trv. bíró.

3-2

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájá tól.

Az emaille és bronz-
festészet, papir-
művirágok és filigrán
munkákhoz szükséges
összes hozzávaló
olcsó árért kapható,
valamint
részletes utasítás
valamennyihez

Bérlet.

Heintz Nándor kiadja a kuljai határban, a Telecskán fekvő s tulajdonát képező 518 hold (1000 ölével) birtokát 3, esetleg 6 évre. Feltételek a tulajdonosnál megtudhatók.

1190. sz.
tkvi. 1893.

Arverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a bresztováci takarékpénztár végrehajtható Plavits György ó szivaci lakos végrehajtást szenvedő elleni 900 és 900 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és kir. járásbíró területén lévő és Ó-Szivacon és annak határában fekvő az ó szivaci 1867. sz. tjkvben Plavits György és Plavits szül. Mianants Miléva tulajdonánál bejegyzett s A. a. foglalt 7727. hrsz. 100 ö. egész szőlőre C. I. sorsz. a. öv. Plavits szül. Danilov Szóka javára bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog fentartása mellett 17 frtban, az ugyanott A. I. sorsz. a. foglalt 465. hr. 395. ö. i. sz. egész házra s 300 ö. beltelekre ugyanazon haszonélvezeti jog fentartása mellett 800 frtban s végül ugyanazon tjkvben A. I. 2. sorsz. alatt foglalt 1658. hrsz. 500 ö. egész pötterre a főemlített haszonélvezeti jog fentartása mellett 49 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi április hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor Ó-Szivacon községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becserének 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1893. évi február hó 13-án.
A zombori kir. trv. szék mint telekkönyvi hatóság.

Radány bíró helyett:
Ráios Lyubomir,
kir. trv. zéki bíró.

4524. sz.
tkvi. 1893.

Hirdetés.

Csonoplya községnek és a közigazgatásilag hozzá csatolt Békova pusztának telekkönyvi betétei — az 1886. évi XXIX. és az 1889. XXXVIII. és 1891. évi XVI. t. c. cikke értelmében elkészítették és a nyilvánosságnak átadatván, ez azon felszólítással tétetik közre, hogy:

1. mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve a §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítései is, — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket; azok pedig, akik valamely teherterheléssel átvitelének az 1886. évi XXIX. t. c. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t. c. 15. §-a alapján való mellőzést megtagadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1893. évi szeptember hó 11-ik napjáig beszárólag a telekkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított keresetük, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-ai eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítései is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzetése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1893. évi szeptember hó 11-ik napjáig beszárólag a telekkönyvi hatóságához benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik a fentebbi 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, az e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatóságához hat hónap alatt, vagyis az 1893. évi szeptember hó 11-ik napjáig beszárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg;

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Zomborban, 1893. évi március hó 3-án.

Ráios Lyubomir,
kir. trv. zéki bíró.

3-3

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

Egyes szám ára 10 kr.

A hódásghai képviselő

Zom
A hódásghai képviselő fogva bir most kiváló fontos hogy a kerület választóinak tációja érdekében, meg kell szabadulni a zászólóhoz li diadalra fogják juttatni, a má a Wekerle kormány igazgatás megyében ez az első időköz kormány programjának aktu egész országban az első.

Mindkét szempont nagy a hódásghai kerület választó mult választás alkalmával o y gel szegődtek a szabadelvű p tudjuk mi történt azóta; a W az ország tapsai között átv tését, a legtisztább liberaliz s fejének polgári származása hívják polgár-miniszteriumnak, let polgári, tehát — kiknek v g messége ismeretes — hacsak n akarják meghazudolni — ne minthogy kétszeres erővel tám mányt, mely demokrata elveib gárok javát, az ország békéjé közigazgatást, jó igazságszolg dezett pénzügyeket valósit m pártok többsége elfogadta mind terelnök megvalósítandókként tunk, az ellenzék tapasztalvár, ban meg is van a képesség vinni, egyszerűen kijelenti, a vezető férfiakban, hanem ő akar vinni. Ezt látni, tudni kell a n nak is, következképp szavazat kell adniok a jelenlegi kormá ragaszkodásuknak.

S itt megjegyezzük, hogy is kerület szabadelvű-párti szlopos kiváló tekintélyét, de ismerve szabadelvű-pártjának elvlüségé pillanatig sem kételkedni abbat szavak által nem fogják maguk hitvallásuktól eltántoritani enged A második szempont az, h

A „BÁCSKA“

Befagyott a
Befagyott a Temes vize, n
A juhászért piaci szivem b
Temes partján legelőszett o
Csöndes estén el-eljártam
Nagy titokban hozzá

Nemsokára elmegy a hó a
Temes partján a fü újra k
Nemsokára ott legel majd
Nemsokára én is, én is
Eljárhatok hozzája.

Hogya minden csillag kig
Rezgő hangja messze ball
Dallal vár ő, hűvő dallal
Mint a párját, boldog pár
A bűgő kis csillagom

Úgy megélel, úgy megélel
Hogy édesen fáj belő a b
A ragyogó csillagok is j
Örülnek, hogy olyan igaz
Oly tiszta a szőrelm